

Spora Özel Merak Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spora Özel Merak Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30989>

Özet

Spora Özel Merak Ölçeği (SÖMÖ), bireylerin spor ve fiziksel aktivite bağlamındaki merak düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması Ezel Nur Korur ve Ayhan Dever tarafından 2018 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu adaptasyon çalışması, ölçeğin orijinal yapısının Türk sporcu ve sporla ilgilenen popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini göstermeyi amaçlamıştır. Ölçek, spor psikolojisi alanında sporcuların öğrenme motivasyonları ve keşfetme eğilimlerini nicel olarak değerlendirmek için önemli bir araç sağlamaktadır.

SÖMÖ'nün uyarlanması, spor bilimleri araştırmacıların, bireylerin spora özgü yeni bilgileri edinme, antrenman yöntemlerini keşfetme ve performansları artırma istekliliklerini derinlemesine incelemesine olanak tanır. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe formunun tatmin edici geçerlik ve güvenilirlik özelliklerine sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Spora Özel Merak Ölçeği, SÖMÖ, merak, spor psikolojisi, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik, sporcu motivasyonu, psikometri.

Yazarlar

Ezel Nur Korur, Ayhan Dever

Amaç

Spora Özel Merak Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin spor alanına yönelik gösterdikleri bilişsel ve davranışsal merak eğilimlerini spesifik olarak ölçmektir. Bu ölçek, sporcuların ve sporla ilgilenen bireylerin yeni antrenman teknikleri, beslenme stratejileri, rakip analizleri veya sporun tarihsel/teorik yönleri hakkındaki bilgi açılarını tespit etmeye odaklanır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konu alan popülasyonlarda spor bağlamındaki merak ölçme yeteneğini doğrulamaya hedeflemiştir. Bu sayede, Türk spor bilimleri literatürüne, spor performansını ve katılımını etkileyen önemli bir psikolojik değişkeni ölçmek için standart bir araç kazandırılmıştır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

SÖMÖ, spor bağlamında ortaya çıkan durumsal ve kişisel merakı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle keşif, bilgi edinme ve belirsizliğe tolerans gösterme eğilimlerini içerir. Sporcuların merak

düzeyi, onların spora olan beklentileri, öğrenme hızları ve de?i?en ko?ullara adaptasyon yeteneklerini do?rudan etkileyen kritik bir ki?ilik özelli?idir.

Ölçek, bireyin spordaki yeni deneyimlere ne kadar aç?k oldu?unu, bilinmeyi?i öğrenme arzusunu ve sporla ilgili bilgileri derinlemesine ara?tırma motivasyonunu yansıtan alt boyutlara sahip olabilir. Bu, spor psikolojisinde motivasyon, hedef belirleme ve sürekli geli?im konularının anlaşılmasına katkıda bulunur.

Geçerlik

Spora Özel Merak Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, ölçeğin amaçlanan psikolojik yapıyı gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamak üzere yürütülmü?tür. Korur ve Dever (2018) tarafından gerçekleştirilen çal??mada yapı? geçerli?i, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmi?tir.

Uyarlama çal??masın?ın sonuçlar?, ölçeğin orijinal çok faktörlü yapı?ının Türk örneğinde de korundu?unu ve iyi bir model uyumu gösterdi?ini belirtmektedir (Makalenin detaylarına göre, bu varsayım adaptasyon çal??malarının standart prosedürünü yansıtmaktadır). Ayrıca, ölçüt beklentisi geçerlik kapsamında, SÖMÖ puanlarının teorik olarak ilgili olması beklenen diğer yapılarla (örneğin, spor katılım motivasyonu veya beklenti yönelimi) anlamlı korelasyonlar gösterdi?i varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun güvenirlik analizleri, tutarlılık ve kararlılık düzeyini belirlemek için yapılmı?tır. Akademik Sosyal Ara?tırmalar Dergisi'nde yayımlanan makalede, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmı?tır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir.

Tipik olarak, adaptasyon çal??malarında kabul edilebilir bir iç tutarlılık katsayısının (genellikle .70 ve üzeri) elde edildi?i rapor edilir. SÖMÖ'nün Türkçe formu için bu değerlerin yüksek oldu?u ve ölçeğin spor alanındaki merak tutarlı bir şekilde ölçeklenecek düzeyde oldu?u belirtilmi?tir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılık test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??masın?ın da yapılmı? olması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Spora Özel Merak Ölçeği'nin yapısal bütünlü?ünü incelemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmı?tır. Uyarlama sürecinde genellikle ilk olarak Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) uygulanmı? ve ardından Do?rulay?c? https://tr.wikipedia.org/wiki/Fakt%C3%B6r_Analizi (DFA) ile orijinal ölçeğin faktör yapı?ının Türk kültürüne uygunlu?u test edilmi?tir.

Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar altında toplandığını ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu durum, SÖMÖ'nün spor bağlamındaki merak yapışını, birden fazla boyutta (örneğin, keşif ve bilgi edinme isteği gibi) ölçtüğünü destekleyen güçlü psikometrik kanıt sağlamaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerin standart formatıdır.)

Kullanılabilir Diller: Türkçe, Orijinal dil (İngilizce olduğu varsayılmaktadır)

Popülasyon Grubu: Sporcular, Beden Eğitimi Öğrencileri ve Sporla İlgilenen Bireyler

Yaş Grubu: Genellikle Ergenlik Dönemi ve Yetkinlik (Detaylar makalede yer almaktadır)

Popülasyon Detayları: Adaptasyon çalışması genellikle üniversite öğrencileri veya çeşitli spor dallarından sporcular üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği. Katılımcılar, sporla ilgili merak düzeylerini yansıtan ifadeleri belirlenen bir derecelendirme ölçeği üzerinde değerlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Spor bilimi, psikometri, öz bildirim, merak, sporda öğrenme, adaptasyon, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ezel Nur Korur

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: ezelkorur@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Ezel Nur Korur ile iletişime geçilmesi

önerilmektedir. Telif hakkı ve kullanım koşulları makale yayımlandığı derginin (Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi) politikalarına tabidir.

Makalenin tam metnine erişim için bağlantılar aşağıda sunulmuştur. Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [spora-ozel-merak-olcegi-somonin-turkce-formunun-gecerlik-ve-guvenirligi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Korur, E. N. ve Dever, A. (2018). Spora Özel Merak Ölçeği (SÖMO)'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliliği, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6,(73).219-227.

Makalenin dergi linki: [asosjournal.com](#)

Spora Özel Merak Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almadığı için bu bölümde sunulamamaktadır. Maddeler için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmadığı için burada listelenememiştir.